

NIEUWSBRIEF IX

VOORJAAR 2003

De NBV Nieuwsbrief komt tweemaal per jaar uit en wordt gratis verspreid onder leden van de Nederlandse Bodemkundige Vereniging. De Nieuwsbrief en andere informatie staat ook op de website: www.bodems.nl

NBV Dagelijkse Bestuur

Voorzitter:	Prof Dr ir Sjoerd van der Zee	Sjoerd.vanderZee@wur.nl
Vice-voorzitter:	Dr ir Gerard Heuvelink	g.b.m.heuvelink@science.uva.nl
Secretaris-Penningmeester:	Dr Alfred Hartemink	Alfred.Hartemink@wur.nl

Bijdrages voor de Nieuwsbrief sturen aan: Secretaris NBV, ISRIC, Postbus 353, 6700 AJ Wageningen

---

Deze negende NBV Nieuwsbrief begint met een uiteenzetting over het nieuwe NBV logo door de voorzitter. Vervolgens een stukje over de NBV Hissinkprijs en het programma van de komende Wetenschappelijke Bijeenkomst (de 130^e) die wordt gehouden op woensdag 21 mei op het ISRIC in Wageningen. Het thema van de bijeenkomst is: Waterhuishouding van de bodem in relatie tot de vochtvoorziening van planten. De dag is georganiseerd door de NBV voorzitter Prof Dr ir Sjoerd van der Zee van de Wageningen Universiteit. Het volledige programma inclusief inleiding en samenvattingen van de voordrachten is apart bijgevoegd. In deze Nieuwsbrief vindt u verder de uitslag van de grote NBV enquête en een verslag van de Grondboorkampioenschappen 2002 - het Varsity aan de Rijn!

Nieuw logo!

Onze vereniging heeft al enige tijd geen logo en heeft zich in die jaren beholpen met een ontwerp dat gemaakt is door onze secretaris, Alfred Hartemink. Maar toch voelde het dagelijkse en algemene bestuur, dat het toch wel wenselijk zou zijn om een 'echt' logo te hebben, zeker nu ook de web site steeds meer vorm begint te krijgen. In eerste instantie hebben we daarom eens rondgekeken naar logo's van bodemkundige zusterverenigingen in het buitenland. Dan blijkt het toch niet eenvoudig te zijn om iets moois te bedenken. Logo's en beeldgebruik in het buitenland levert veel groen- en bruintinten op, die vast geïnspireerd zijn door respectievelijk planten (waar veel andere verwijzingen naar worden gemaakt) en grond. In veel elementen komen we gelaagdheid tegen of zelfs hele bodemprofielen, en daarnaast maatstokken of –verdelingen. Hoewel smaken natuurlijk verschillen, vonden we toch dat de logo's van andere bodemkundige verenigingen niet mooi, stoffig, of zelfs wat gedateerd overkwamen. Immers, veel huidige bodemkundigen hanteren de grondboor of erlenmeyer na hun studie zelden meer.

Daarom hebben we na rijp beraad een professioneel ontwerper ingehuurd, die voor een schappelijke prijs wel wilde helpen (waarbij 'helpen' gelezen kan worden als 'ontwerpen') met ons logo. Deze grafisch ontwerper is Ronald van Spanjen

(rvsgront@knoware.nl), die onder andere het beeldmerk heeft gemaakt van de laatste UEFA cup (die vlag). Hem hebben we de volgende leidraad meegegeven: het logo van de NBV moet helder, modern, en niet stoffig zijn; bij voorkeur een wetenschappelijke, serieuze uitstraling hebben, waarbij niet persé groen-, bruin- of aardetinten verwerkt hoeven te worden. Gebruik van grondboren, maatstokken, of erlenmeyers en dergelijke figuren zouden we liever niet in het logo tegenkomen. Tenslotte, een suggestie van de ontwerper, moet het logo ook in zwart/wit goed kopieerbaar zijn, bijvoorbeeld voor deze Nieuwsbrief.

Nederlandse Bodemkundige Vereniging

Voor de kleuren van het logo is aangesloten bij veelgebruikte kleuren op onze website, namelijk donkerblauw en oranje. Om praktische en esthetische redenen is gekozen voor een nogal donkere kleur blauw en een iets bruinere kleur oranje, die mooi contrasteren maar niet te sterk complementair zijn. Daarnaast is donkerblauw een kleur die vaak gebruikt wordt door bedrijven die serieus en zakelijk willen overkomen, een verwijzing naar de wetenschappelijke kant, terwijl blauw natuurlijk ook een uitstekende basiskleur is als ondergrond of om teksten mee te zetten. Het oranje is natuurlijk niet alleen onze nationale kleur, die het Nederlandse aspect vertegenwoordigt, maar is ook levendig en warm.

Voor de basisvorm van het logo speelden andere overwegingen een rol. De naam van de vereniging is vrij lang en kan daarom niet goed in een compact logo verwerkt worden: als het logo klein gedrukt zou worden, zou de verenigingsnaam moeilijk of niet leesbaar worden. Daarom is er gekozen voor een los element (het figuurtje) waarnaast de naam van de vereniging voluit kan worden opgenomen. Het 'los element', wat wij meestal verstaan onder een logo, zou natuurlijk kunnen verwijzen naar de activiteiten van de vereniging, maar ingeval van bodemkunde wordt dat toch wel wat abstract. Daarom is er toch gekozen voor een lettermerk, niet toevallig de letters NBV. Voor het lettertype wordt daarbij gekozen voor een schreefloos lettertype (d.w.z. zonder streepjes aan boven-, zij- of onderkant van de letter).

Onze ontwerper is daarmee aan de gang gegaan en dat heeft tenslotte het logo opgeleverd dat te zien is op ons nieuw briefpapier. Zowel algemeen bestuur als dagelijks bestuur waren ingenomen met het logo, alhoewel ook toen bleek dat smaken verschillen. De associaties, die naar voren kwamen bij dit logo, varieerden van 'een duidelijke gelaagdheid' tot de 'aanwezigheid van macroporositeit'. We hopen dat onze achterban tevreden of zelfs enthousiast is over het nieuwe logo en bij twijfel (of feitelijk: in elk geval) raden we aan om het geheel nog eens in kleur te bekijken op de NBV website: www.bodems.nl

Sjoerd van der Zee

De NBV Hissinkprijs: een erkenning voor jonge bodemkundigen

Op 13 november 2002 werd in Utrecht de NBV Hissinkprijs uitgereikt. Deze prijs, die door de NBV in het leven is geroepen om studenten te motiveren om van hun stage- of afstudeerverslag een hoogstandje te maken, wordt toegekend aan auteurs met een duidelijke bodemkundige affiniteit. De NBV Hissinkprijs werd 13 jaar geleden, in 1989, voor het eerst uitgereikt voor (citaat volgens statuut) "..het meest aansprekende bodemkundige verslag of scriptie van een student" (einde citaat). Dat "meest aansprekende" is in de loop van de tijd aangescherpt met goed gedefinieerde criteria.

Er waren voor 2002 zes scripties voorgedragen voor de NBV Hissinkprijs. De jury, bestaande uit Dr Ir Gerard B.M. Heuvelink (voorzitter), Ir Ben J.A. van der Pouw en Dr Ir Jos P.M. Vink, zei enthousiast te zijn over de ontvangen inzendingen. Dit enthousiasme had te maken met de herkomst van de inzendingen (Universiteit Utrecht, het ITC in Enschede en de Universiteit Wageningen), de wetenschappelijke kwaliteit van de scripties en de breedte van de onderwerpen.

Dit jaar werd de prijs toegekend aan Martin van der Schans, voor zijn scriptie getiteld: "Nitrogen Leaching from irrigated dairy farms in Merced county, California: case study and regional significance". Als student van de Wageningen Universiteit, vakgroep Waterhuishouding, voerde hij een breed opgezette studie uit naar nitraatbelasting van grondwater in een veeteeltgebied in Californië, USA. Omdat Martin ten tijde van de uitreiking weer naar het buitenland was vertrokken werd de prijs in ontvangst genomen door zijn begeleider, Toon Leijnse.

Enkele zinsneden uit het juryrapport: "In zijn rapport behandelt Van der Schans het gehele traject van theorie tot toepassing. De aanpak is integraal: de bodem is behandeld als systeem waarbinnen chemische hydrologische, geologische en ruimtelijke aspecten een rol spelen. Van der Schans heeft deze breedte goed benut en een maatschappelijk zeer relevant probleem aangepakt met voor het doel geschikte technieken. De conclusies en aanbevelingen zijn duidelijk verwoord passen goed in het vooraf gestelde doel en de gehanteerde methoden. Hoewel er aan mechanismen veel bekend is (in Nederland is veel werk verzet op verschillende proefstations) levert het onderzoek levert een goede bijdrage aan kennis van mechanismen, relatieve bijdragen in de stikstofhuishouding en middelen voor het management om emissies te reduceren".

De NBV Hissinkprijs is genoemd naar Dr. D.J. Hissink. Hij leefde van 1874 tot 1956 en was de vice-voorzitter van de International Society of Soil Science (ISSS). Het mag op zijn conto worden geschreven dat de reeks bodemkundige conferenties, die hun oorsprong kregen in Stockholm (1910), en de daarbij ontstane netwerken, niet door twee wereldoorlogen werden verstoort. Hijzelf nam het initiatief om de internationale bodemkundige vereniging nieuw leven in te blazen. Vooral de jaren voorafgaande aan WO-II waren van vitaal belang, omdat toen de bodemkunde als een onafhankelijke wetenschap werd erkend. Het was de tijd van de moderne bodemclassificatie, waarbij samenwerking tot stand kwam tussen het Amerikaanse en het Russische bodemkundigen. Standaardisatie van kleigehalte bepalingen en een methode voor pH-meting is toen tot stand gekomen door de

inspanningen van het ISSS (International society of Soil Science - nu IUSS: International Union of Soil Sciences). Zuur noemde Hissink het "brandpunt en de ziel" van dit alles.

Jos Vink

NBV Hissinkprijs 2003 - Oproep!

De NBV Hissinkprijs wordt toegekend aan een student van een universitaire- (inclusief MSc-) of HBO-opleiding die in het voorafgaande jaar de beste scriptie of het beste afstudeerverslag heeft geschreven op bodemkundig (in de ruimste zin des woord) terrein. De prijs bestaat uit een geldbedrag van ~~€750,-~~ dat tijdens de najaarsbijeenkomst van de NBV wordt uitgereikt. De beoordeling geschiedt door een daartoe ingestelde jury. Bij de beoordeling wordt gelet op vier aspecten: (i) wetenschappelijke kwaliteit, (ii) innovatieve karakter, (iii), maatschappelijke relevantie, en (iv) communicatieve kwaliteit (redactie, stijl, taal, vormgeving). Hierbij roepen we u op de naar uw mening voor de prijs in aanmerking komende scripties en verslagen uit het jaar 2002 in te dienen. Inzendingen dienen vergezeld te gaan van een korte verklaring van de verantwoordelijke docent, en dienen **uiterlijk 1 juli 2003** te zijn ontvangen door:

Dr ir G.B.M. Heuvelink
Alterra
Centrum Bodem
Postbus 47
6700 AA Wageningen

Vergadering van het NBV bestuur - kort verslag

Gehouden: donderdag 13 maart 2003 te Wageningen (van 10.00 tot 12.30 uur)

Aanwezig: M. de Bakker, D.P. Hallewas, M. Geense, J.J.M. van Grinsven, S.W. Moolenaar, S. Mantel, G.B.M. Heuvelink, J.J. Stoorvogel, R. Henneman, S.E.A.T.M. van der Zee (voorzitter), A.E. Hartemink (notuleert)

Wetenschappelijke Bijeenkomsten

Van de 129^e Wetenschappelijk Bijeenkomst die op 13 november in Utrecht was gehouden, is een uitvoerig verslag gemaakt door de organisatrice Dr Pauline van Gaans. Het verslag staat op de NBV website. Voor het voorjaar van 2003 is een bijeenkomst gepland over vochttoestand in de bodem en de relatie bodem-vegetatie. De dag is gepland op 21 mei (zie verderop in de Nieuwsbrief). Voor het najaar van 2003 is er een bijeenkomst gepland over bodemkunde en het onderwijs. Deze dag wordt onder meer georganiseerd door Harco Jellema en valt samen met een

jubileumviering op Larenstein te Velp. Voor het voorjaar van 2004 wordt de suggestie gedaan om een bijeenkomst te beleggen over bodembioïogie en -ecologie en Peter de Ruiters zal hiervoor benaderd worden. Daan Hallewas wil voor het najaar van 2004 een bijeenkomst te organiseren over bodems en archaeologie. Hans van Grinsven meldt dat een bijeenkomst over de rol van Nederlandse bodems als *sink or source of nutrients* een geschikt onderwerp voor een Wetenschappelijke Bijeenkomst is.

Samenstelling Algemeen Bestuur

Marian Geense en Hans van Grinsven treden uit na zes jaar zitting te hebben gehad in het Algemeen Bestuur. De voorzitter bedankt hen voor hun jarenlange constructieve bijdrage. Er ontstaat enige discussie over de zittingstijd en opvolging van AB leden. De voorzitter zal er de NBV Statuten op na slaan maar enige soepelheid ten aanzien van de zittingstermijn wordt algemeen gewaardeerd. Er wordt besloten dat bestuursleden voor hun eigen opvolging zorgen in zekere zin werkt dat systeem al. Er zal binnenkort gekeken worden of het spectrum van disciplines (inhoudelijk, institutioneel) enigszins een afspiegeling van het NBV ledenbestand. Te weinig participatie van het bedrijfsleven wordt als een probleem ervaren en de huidige AB leden uit het bedrijfsleven nemen niet vaak deel aan de jaarlijkse vergadering.

Financiën

De penningmeester zal op de 130^e Wetenschappelijk Bijeenkomst op 21 mei 2003 de exploitatierekeningen voor 2000, 2001 en 2002 presenteren. De rekeningen voor 2000 en 2001 dienen nog geaccordeerd te worden door Bert Jansen en Harco Jellema (zg. kascommissie). Voorstel wordt aangenomen waarbij jaarlijks de tweekoppige kascommissie bestaat uit een nieuw lid en een lid van vorig jaar.

NBV Logo en enquête

De NBV heeft een nieuw logo en de voorzitter vertelt de gang van zaken bij het ontwerp. Een bevriend vormgever heeft een goed onderbouwd, degelijk en modern logo gemaakt waar na enige discussie het gehele bestuur achter staat. Het logo zal worden gebruikt op briefpapier en de website.

De secretaris bespreekt in het kort de hoofduitslagen van de grote NBV enquête uit het najaar 2002. Een uitvoeriger verslag zal in de komende Nieuwsbrief worden gegeven terwijl de totale uitslag op de website geplaatst zal worden. De uitslagen nodigen uit voor bezinning op onze activiteiten en bieden veel aanknopingspunten voor verdere discussie.

Programma 130^e Wetenschappelijke Bijeenkomst

Woensdag 21 mei – ISRIC Wageningen

Een volledige programma met inleiding en samenvattingen is apart bijgesloten – hieronder een lijst van sprekers en tijden.

9.30	Opening door NBV en dagvoorzitter	Sjoerd van der Zee
9.40-10.20	Planten als indicatoren voor water	Flip Witte
10.20-11.00	Effecten van vernatting op bomen	Ad Olsthoorn
11.00-11.20	Koffie Thee	
11.20-12.00	CGOR als toetsingsinstrument voor de implementatie van WB21 en KWR	Remco van Ek
12.00-12.50	MOVE een model voor de vegetatie	Rob Alkemade
12.50-14.00	Lunch	WICC
14.00-14.40	Verdrogingskartering in natuurgebieden	Bas van Delft
14.40-15.20	Maaiveldaling in het veenweidegebied bij verschillende ontwatering	Jan van den Akker
15.20-15.40	Thee koffie	
15.40-16.20	De informatiebehoefte van provincie en waterschap over de relatie bodem-water-functies	Truus Steenbruggen
16.20-16.40	Discussie	o.l.v. dagvoorzitter
>16.40	Borrel in het Wereldbodemmuseum	ISRIC

Locatie

ISRIC
World Data Centre for Soils
Duivendaal 9
6701 AR Wageningen
(zie www.isric.org Contact -> Directions)

De NBV enquête

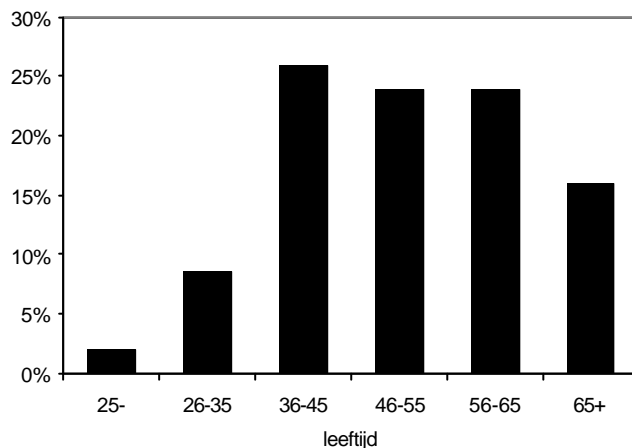
Inleiding

Eind september 2002 heeft de NBV een enquête verzonden naar al haar 466 leden. Doel van de enquête was om meer informatie over de achtergrond, activiteiten en interesses van haar leden te verkrijgen om wetenschappelijke bijeenkomsten en andere activiteiten van NBV beter af te stemmen op interesses van de leden. De enquête is opgesteld door het Dagelijks Bestuur en de gegevens zijn verwerkt door Evert Boshoven en Alfred Hartemink.

De enquête begon met een algemeen deel met daarin vragen over de achtergrond van de leden zoals leeftijd, opleiding, vakgebied en werk. Daarna volgde een deel over bodemkundige interesses en tot slot een deel over de verwachtingen ten aanzien van NBV. Begin januari 2003, had het secretariaat van de NBV 152 ingevulde enquêtes ontvangen oftewel 32% van het ledenbestand. In dit verslag worden de resultaten van de enquête gepresenteerd - een uitgebreid verslag verschijnt binnenkort op de NBV website www.bodems.nl. De resultaten worden volgens de opzet van de enquête gepresenteerd. Het dagelijkse en algemeen bestuur van de NBV zal met dit in handen zich eens beraden over een glorieuze toekomst voor de bodemkunde in Nederland en de rol van de NBV!

Leeftijd NBV-leden

De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 52 jaar. De groep 65-plussers vormt 16% van het totaal aantal respondenten. Daarentegen vormt het aantal jongeren tot 25 jaar slechts 2% van het totaal en ook de leeftijdsgroep van 26-35 jaar is met 9% van het totaal ondervertegenwoordigd.

Bijna een kwart van de respondenten gaf aan gepensioneerd te zijn. Verder blijkt dat iets meer dan 1% nog student is. Bijna 16% van de wist niet meer hoe lang ze lid waren van de NBV. Van de mensen die wel een jaartal doorgaven (al dan niet met vraagteken) is de gemiddelde lengte van het lidmaatschap 21 jaar.

Scholing

Van de respondenten is 91% universitair geschoold. Andere opleidingen zijn HBO (7%) en MBO (2%). Sommige leden hebben eerst een HBO-opleiding afgerond, gevolgd door een universitaire opleiding. Ongeveer driekwart is in Wageningen opgeleid (Wageningen Universiteit, Landbouwuniversiteit, Landbouw Hogeschool). De Universiteit van Amsterdam staat op de tweede plaats (12% van universitair geschoolden) en vervolgens Universiteit Utrecht (8%). De overige 6% is afkomstig van de Vrije Universiteit, Technische Universiteit Delft, Universiteit Twente of heeft een (MSc-) opleiding in het buitenland gevolgd.

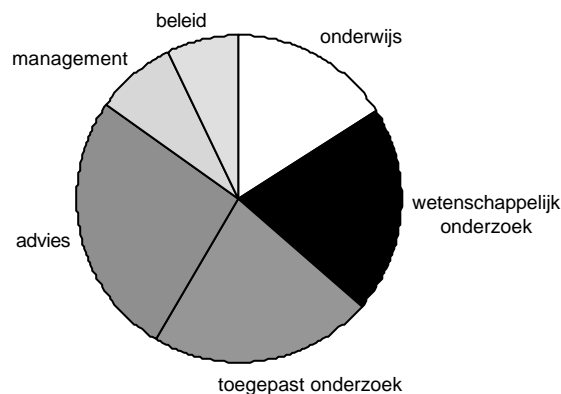
Van de HBO'ers is de helft opgeleid in Velp (Cultuurtechniek). De overige HBO-diploma's zijn behaald in Boskoop, Deventer, Enschede en Groningen.

Alle respondenten die aan de UvA gestudeerd hebben, hadden fysieke geografie gedaan. Uit Utrecht komen naast fysisch geografen, enkele gelogen voor en er zijn ook drie leden die een andere studie in Utrecht afgerond hebben. De gevolgde studie van de in Wageningen opgeleide leden was moeilijker te achterhalen doordat de naam en/of code van de verschillende studies meerdere malen veranderd is. Een grote meerderheid van de in Wageningen opgeleide leden heeft bodemkunde gestudeerd: Bodemkunde & Bemestingsleer (1956-1982), Bodemkunde (1982-1989) of Bodem, Water en Atmosfeer (1989-heden). Andere studies die relatief veel voorkomen zijn cultuurtechniek (1956-1989) en milieuhygiëne (1982-2000). Verder hebben enkele leden bosbouw en landschapsarchitectuur gestudeerd.

Meer dan 42% van alle respondenten is gepromoveerd. Wageningen Universiteit is met 63% van alle gepromoveerden de belangrijkste universiteit. Universiteit van Amsterdam en Universiteit Utrecht staan beiden op de tweede plaats met elk 11%. Acht procent is in het buitenland gepromoveerd, waarvan 6 leden in de Verenigde Staten. Verder zijn twee respondenten elders in Europa gepromoveerd.

Leden en arbeid

De respondenten hebben aangegeven in welk(e) sector(en) men werkzaam is. Men had de mogelijkheid om meerdere sectoren aan te geven. In totaal waren er zes sectoren. Als men meerdere sectoren aangaf, werd dit gewogen doorberekend in de totalen. Gemiddeld gaf elke werkzame respondent 1,55 sector aan.

Bijna 50% van de respondenten doet onderzoek. Een kwart van de totale werkzaamheden ligt op het gebied van advies en onderwijs vormt 15% van de werkzaamheden. Management komt in 8% van het totaal voor. Van de personen die werkzaam zijn in management geeft slechts 20% aan daar fulltime mee bezig te zijn. Een kleine meerderheid (53%) van de werkzame respondenten werkt bij een onderzoeksinstituut of universiteit. Binnen deze groep is Wageningen UR de grootste werkgever. Hiervan neemt de universiteit iets meer dan eenderde van dit aantal voor

rekening, het andere deel werkt voornamelijk bij Alterra. Andere onderzoeksinstituten waar diverse respondenten werken is RIVM en Universiteit Utrecht.

Zo'n 20% van de arbeidsproductieven zijn werkzaam in 15 advies- en ingenieursbureaus. Negen procent is werkzaam in middelbaar of hoger onderwijs en ook is er 9% werkzaam bij gemeente, provincie of ministerie. Een enkeling is werkzaam voor een commissie of heeft een eigen bedrijf en een paar respondenten werken in het buitenland.

Bijna de helft van de respondenten heeft in het dagelijks werk veel te maken met bodemkunde (studenten en gepensioneerden niet meegeteld). De respondenten die nooit of zelden met bodemkunde te maken hebben in het dagelijkse werk zijn voornamelijk werkzaam in onderwijs, advies en management. Een grote meerderheid van deze groep noemt zich geen bodemkundige.

Bent u bodemkundige?

Iets meer dan de helft van de respondenten noemt zichzelf bodemkundige. Veertig procent noemt zichzelf geen bodemkundigen en de rest noemt zich soms bodemkundige. De 'niet-bodemkundigen' zijn te verdelen in drie groepen. Als eerste een groep die de term bodemkundige te breed vindt. Deze respondenten geven specialistische termen als bodembiooloog, bodemchemicus of bodem micromorfoloog. Sommige respondenten vonden de term bodemkundige juist te smal. Ze zien bodemkunde slechts als een (klein) deel van het grotere geheel waarin ze werkzaam zijn. Veel genoemde termen zijn hier fysisch-geograaf, hydroloog, milieukundige, bosecoloog en landbouwkundige. Anderen noemen zich leraar, projectleider, manager of generalist.

Interesse velden

De respondenten hebben voor 24 bodemkundige onderwerpen aangegeven hoe groot hun interesse is. Dit werd gedaan door aan elk onderwerp een cijfer toe te kennen op een puntenschaal tussen 0 (geen interesse) en 5 (veel interesse). Het resultaat is een gemiddeld aantal punten per onderwerp met een maximale score van 5. De meest gewaardeerde bodemkundige onderwerp is bodem & milieu met een gemiddeld aantal punten van 3,59. Daarna komen bodemkwaliteit, landbouw, bodemhydrologie en bodems van Nederland. De onderwerpen waar weinig interesse voor is, zijn pedogenese, tropische bodemkunde, statistiek in de bodemkunde, bodemmineralogie en als minst populaire onderwerp bodem micromorfologie. Als de interesse per onderwerp gerelateerd worden aan andere gegevens blijkt er een positieve correlatie te zijn tussen het onderwerp landbouw en degenen die in Wageningen hebben gestudeerd. Van degenen met een hoge interesse (4 of 5 punten) voor landbouw blijkt 82% in Wageningen te hebben gestudeerd. De respondenten hadden ook de mogelijkheid om onderwerpen aan te dragen die hun interesse hebben. Een paar onderwerpen werden door meerdere respondenten genoemd, zoals: bodem & natuur, bodem & landschap bodem & ruimtelijke ordening en geologie/ geomorfologie.

Verwachtingen van NBV

In de enquête zijn 9 stellingen gepresenteerd over verwachtingen van NBV. De respondenten hadden vijf keuzemogelijkheden variërend van 'zeer mee oneens' tot

'zeer mee eens'. Zo'n 78% vond dat de NBV voldoende activiteiten ontwikkelt. Bijna tweederde van de respondenten vond een frequentie van twee Wetenschappelijke Bijeenkomsten per jaar prima. De meerderheid van de respondenten (58%) bezoekt minder dan een maal per jaar een wetenschappelijke bijeenkomst. Ongeveer driekwart van de respondenten vindt dat ze genoeg terugkrijgt voor de jaarlijkse contributie van €15. Bijna 9 op de 10 respondenten vindt de nieuwsbrief informatief. Ongeveer 34% is het er niet mee eens dat de Nieuwsbrief in de toekomst per e-mail verspreid wordt. Bijna de helft van de respondenten vindt dat de NBV voldoende informeert over nationale ontwikkelingen op bodemkundig gebied. De respondenten zijn minder positief over de informatie van NBV over internationale ontwikkelingen. Bijna tweederde vindt dat de (verdere) ontwikkeling van de NBV website hoge prioriteit verdient. Bijna eenderde heeft geen mening - misschien omdat deze leden toegang tot internet hebben.

Suggesties

Als laatste kregen de respondenten ruimte voor suggesties voor NBV activiteiten en/of andere opmerkingen naar aanleiding van de enquête. Deze suggesties en opmerkingen zijn in een aantal groepen te onderscheiden. Meerdere respondenten geven aan dat NBV contact moet aanhalen met andere verenigingen, omdat de vereniging enigszins interngericht en verkokerd is. Ook wordt genoemd dat NBV te weinig een aanspreekpunt voor bodem is en dat er meer aandacht moet komen voor aangrenzende beleidsterreinen. Meerdere malen wordt genoemd dat er geen vernieuwing of ontwikkeling van NBV plaatsvindt. Een respondent geeft hier als oorzaak aan dat het academisch gehalte van de vereniging zeer hoog is. Suggesties voor vernieuwing is dat NBV zich meer met maatschappelijke, actuele onderwerpen moet bezighouden en de plaats van bodemkunde daarin. Daarentegen geeft een respondent ook aan dat hij niet het uiterste verwacht van NBV aangezien hij zich via vele andere wegen kan bij spijkere wat recente ontwikkelingen betreft. Ook voor de wetenschappelijke bijeenkomsten zijn een aantal suggesties gedaan. Wat de boventoon voert bij deze suggesties is dat er themadagen moeten komen vanuit een maatschappelijke invalshoek waarbij ook raakvlakken met andere disciplines aan de orde moeten komen. Verder de suggesties om de interesse voor bodemkunde/ landschap in het middelbaar onderwijs te stimuleren en meer reclame te maken voor NBV bij studenten van Wageningen Universiteit en Larenstein. Suggesties voor activiteiten zijn veldbodemkundige excursies en een respondent geeft aan dat hij de behoefte heeft aan meer 'praktijkmensen' bij activiteiten. Over de website van NBV (www.bodems.nl) een opmerking dat het belangrijk is dat deze up-to-date is en een ander respondent ziet de website liever als portaal met verwijzingen naar andere websites met informatie over bodemkundige onderwerpen.

Evert Boshoven en Alfred Hartemink

Grondboorkampioenschap

Tweehonderdzesendertig boringen op een terrein van 20 bij 100 meter, in de komklei van Wageningen. Deze 236 boringen zijn op een avondje in begin oktober 2002 uitgeboord door zo'n 350 mensen in 74 teams. Dit alles voor de strijd om de 'gouden boorkop'.

In totaal zijn de boringen goed voor een uitgeboorde hoeveelheid grond van 2,2 kubieke meter. Of als alle boringen precies naast elkaar gezet zou kunnen worden zou dat een oppervlak geven van 1,8 vierkante meter die uitgeboord is. Allemaal op een avond, de avond waarop de derde editie van de Nederlandse Studenten Kampioenschappen Grondboren plaatsvindt. Deze wedstrijd, georganiseerd door leden van Pyrus, de studievereniging van de studie Bodem, Water en Atmosfeer (BWA) aan Wageningen Universiteit, is ook dit jaar een groot succes en begint in de wereld van het aardwetenschappelijk onderwijs steeds bekender te worden. Afgelopen jaar is het kampioenschap financieel mogelijk gemaakt door onder meer de NBV. Er zijn niet alleen teams uit Wageningen, maar ook ongeveer tien teams uit onder andere Utrecht, Amsterdam en Delft.

De eerste grondboorwedstrijd was vijf jaar geleden en werd gehouden voor studenten van de studie BWA. Door enthousiasme van zowel organisatoren als studenten ontstond het idee om er een echt studenten kampioenschap van te maken. En zo geschiedde. Sinds 1998 wordt dan ook elk jaar rond oktober het kampioenschap gehouden en elk jaar is het weer een groot succes. Op internet is het kampioenschap vertegenwoordigd met een eigen website (www.pyrusbwa.nl/grondboor/) met daarin zowel informatie en achtergronden over het kampioenschap en de Edelmanboor.

Doel van de wedstrijd is om met een team, bestaande uit vier tot zes studenten, een edelmanboor met een lengte van 1,2 meter zo snel mogelijk de grond in te draaien. Via een uitval systeem komen er uiteindelijk twee teams in de finale, waarvan de winnaar een jaar lang de titel Nederlands Studenten Kampioen Grondboren mag dragen. Er zijn teams die weken van te voren aan het oefenen zijn met grondboren en het bedenken van de beste boortechniek. Dit resulteert dan ook in veel verschillende tactieken die waar te nemen zijn tijdens de wedstrijd. Fanatisme genoeg dus. Maar er zijn ook teams waarvan de studenten nog nooit een grondboor in handen gehad hebben. Deze laatste categorie studenten zien het meer als een ludieke actie en genieten van de barbecue, een heerlijk biertje en hopen op lekker weer. Voor de echte bodemkundige student is koud en regenachtig weer echter ook geen probleem. Die vindt het glibberen in de zware klei heerlijk.

Dat ervaring in grondboren vereist is om het kampioenschap te kunnen winnen is niet waar. Zo won in 2001 een team van Wageningse economiestudenten dat nog nooit eerder een grondboor in handen gehad heeft, maar met brute kracht boorde. Dit jaar won een aardwetenschappelijk team de wedstrijd. Het was een team van GeoVUsie, de studievereniging van Aardwetenschappen aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Hopelijk komt dit team komend jaar haar titel verdedigen.

Evert Boshoven

